

Haberler > Yazarlar > Murat Yetkin > Amerika'ya kızıp Rus füzesi almak

Murat Yetkin

Amerika'ya kızıp Rus füzesi almak

29 Aralık 2017

Yazdır Yazı Tipi

Tabii yalnızca ABD'ye kızgınlıktan, ya da ABD'yi kızdırmak için değil; asıl neden ABD'nin Türkiye'ye Patriot füzeleri satmayacağıının çoktan anlaşılması.

Düşünsenize, Mayıs ayında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın korumalarının Washington'da protestocuları döverek dağıtmasına tepki olarak bildiğiniz beylik tabanca satmaya yasaklama getiren ABD Kongresi, dünyanın en gelişmiş silah sistemlerinden birisini mi satacak Türkiye'ye?

Türkiye'de demokrasinin Olağanüstü Hal altındaki durumunu savunacak halim yok elbet, ama dünyanın en koyu diktatörlüklerinden Suudi Arabistan daha mı demokratik Türkiye'den de oraya satılmasında sorun çıkmıyor?

Şunu hemen söyleyelim, Rus S-400 füzeleri gibi, eğer olabilseydi ABD Patriot füzeleri de geçici çözüm olacaktı. Türkiye bir yandan Fransa ve İtalya ile NATO-uyumlu, halen NATO ülkeleri tarafından kullanılan Aster-30 hava savunma sisteminin, teknoloji transferi ve milli yazılım dâhil Türkiye'de ortak

üretimi için ciddi görüşmeler yapıyor. Ancak bu anlaşmaya varılsa da üretime başlaması en az beş yıl alabilir, böyle bir takvim gerçeği var yani.

Evet, bugün Ruslarla kredi anlaşmasına imza atılacak olan S-400 füzeleri 2020’de teslim edilecek. Tam 2,5 milyar doların yarısını peşin verecekmışiz Ruslara, yarısını taksitle. Şu anda açıklanan bir teknoloji transferi, teknoloji kazanımı yok Türkiye’nin; muhtemelen füze sistemini, özellikle ilk başlarda Rus askerler yönetecek. Rus füzeleri Türkiye’nin hem de önemli bir üyesi olduğu NATO hava savunma sistemiyle uyumlu değil, oraya bağlanmayacak yani. S-400’lerin, Rus silahları kullanan bir yerlerden, örneğin Suriye’den gelebilecek bir saldırıyı “düşman saldırısı” olarak tanıyıp tanımayacağını bilmiyoruz. Çünkü örneğin 1990’ların başında Türkiye’de ABD ile ortak üretilen F-16’ların NATO üyesi Yunanistan’ı “tehdit” sayması için yapıldığı türden bir “milli yazılım” yüklemesi yapılacağı yolunda bir bilgi de henüz yok. Rus savunma sistemi kendiliğinden NATO sistemini “tehdit” olarak görüyor, o düzenleme konusunda da anlaşılan Türk değil Rus yazılımcı ve mühendisler güvenmek durumunda kalacağız.

Ama NATO müttefiki olduğu halde ABD de Patriotlar konusunda teknoloji transferi, ortak üretim, milli yazılım gibi konulara kapalıydı ve tekrar edelim Türkiye bu koşulları kabul edip almak istese bile Kongre vermeyebilirdi; muhtemelen vermeyecekti.

Türkiye neredeyse on yıl boyunca ABD’den PKK ile mücadelede kullanılmak üzere sadece iki adet silahlı insansız hava aracı satın almak istedi, tekrar ediyorum, iki. Yıllarca geri çevrildi bu talep.

Sonunda ABD’deki yüksek teknoloji üniversitesi MIT’te eğitim görmüş genç bir mühendis, Selçuk Bayraktar, babasıyla kurduğu imalathanede bunu başardı (sonra da Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kızı Sümeyye Erdoğan-Bayraktar ile evlendi); şimdi Türkiye kendi insansız hava araçlarını kullanıyor.

Erdoğan’ın “Kötü komşu ev sahibi yapar” sözünü tekrarlaması biraz bu yüzden.

Türkiye yakın geçmişte de buna benzer bir süreci yaşadı. ABD’nin 1974 Kıbrıs müdahalesi sonrasında Türkiye’ye afyon ekimi gerekçesiyle uygulamaya başladığı silah ambargosu Türk Silahlı Kuvvetlerini hazırlıksız yakalamıştı. 1975-78 arasında süren ambargoya misilleme olarak bugün burun kıvrılan “eski” Türkiye İncirlik üssünü Amerikan uçuşlarına kapamıştı.

Ve bir de karar alınmıştı: olabildiğince kendi silahını kendi üretecekti Türkiye. En basitinden el telsizi üretmek amacıyla kuruldu ASELSAN, o bile Amerika’dan alınıyordu. Sonra HAVELSAN, ROKETSAN, TUSAŞ (TAI) kuruldu. NUROL, OTOKAR gibi özel girişimler sadece Türkiye’nin zırhlı araç ihtiyacını karşılamakla kalmadı, ihracata başladı.

Türkiye artık, henüz firkateyn ve denizaltı aşaması yeni geliyor olsa da hücum bot ve korvetlerini tamamen yerli imkânlarla tasarlayıp yapıyor; bunların gövdesi artık ithal değil, Ereğli’de üretilen özel alaşımli çelikten yapılıyor, bu ayrıntı önemli. Yine de örneğin tank üretiminde teknoloji bağımlılığı nedeniyle siyasi kaynaklı sorunlar çıkıyor.

Erdoğan’ın son KHK’lar ile Cumhurbaşkanlığına bağlanan Savunma Savanii Müsteşarlığınıun durumunu açıklarken “ASEL SAN HAVEL SAN TAI’ye FETÖ sızmış” gerekçesi tek başına ne kadar

durumunu açıklarken, "BOLLON, HAVELON, TAYYET ETC SİZİNİŞ GEREKÇESİLER BAŞINA İE KADAR ikna edici olduğunu bilemiyorum. Mutlaka onun da etkisi olmuştur ama asıl hedefin bu stratejik alanı merkezileştirip, asli dış politika unsuru olarak kendisine bağlamak istediği anlaşılıyor. Umarım bu stratejik konu yandaş olan olmayan şirket ayırımına bakılmadan ülke çıkarları doğrultusunda daha iyi değerlendirilir.

Ama şu rahatlıkla söylenebilir: nasıl 1970'lerde ABD'nin açık ambargosu nedeniyle, ya da belki sayesinde dememiz gerekiyor, Türkiye savunma sanayini geliştirme atağına geçmişse, şimdi yeni bir savunma sanayii atağına, yine ABD'nin bu kez açık ambargo olmasa da fiili yasaklamaları nedeniyle geçiyor gibi.

Sanırım biraz ABD'ye "Sana o kadar da muhtaç değiliz" mesajı verip nasırına basma durumu da var ama geniş planda böyle stratejik bir tablo mevcut.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş